

L'escultura d'Emília Perucho

No SOM PARENTS, malgrat el cognom, ni la coneixia personalment; però l'obra d'Emília Perucho m'ha interessat així que he tingut l'oportunitat de veure-la. La seva escultura m'ha semblat el producte d'un íntim contacte amb la terra, amb la corporeïtat de les coses i la insòlita textura de llur escorça. Car tot això és insòlit. Ho és per a l'ull sotmès a una visió sumària tant com ho és per al tacte encadenat a la distreta presència quotidiana de les coses. Emília Perucho és d'estirp muntanyenca, segons la meua informació, i està acostumada a la solitud dels paisatges, a les obagues misterioses, a la ronca conversa dels vents a través dels congostos o aturats a la boca de les cavernes, on la pedra és dura i estigmatitzada per les divinitats silvestres dels poetes llatins. Hi ha una grandesa antiga i un terror còsmic en la Creació. Les pedres en són un testimoniatge.

Emília Perucho ha trobat aquestes coses després d'una intensa experiència humana. Nascuda al Pirineu, participà, com l'inoblidable personatge masculí de Sánchez Mazas (l'abrandat català de *Rosa Krüger*), en l'aventura de la pròpia vida, lliurada així mateix sota el cel de França a la generositat de l'impuls juvenil i a la turbulència desvetllada, entorn dels esdeveniments del cèlebre Maig, a les universitats de Nanterre i París. Després visqué a la Bretanya rural. Una Bretanya de calvaris i boirines cèltiques. La pedra allà hi és pigallada pel verdet i la molsa. Els líquens formen la pell de la pedra.

No és difícil endevinar que aquesta escultora ha restat abocada a la fascinació que li produeix la pell de les coses. No tan sols la configuració, sinó la pell. Les pedres, els cossos. La situació formal i la textura de llur corporeïtat. A vegades, les pedres són com pells assecades al sol i a

l'aire i prenen actituds i gesticulacions estranyes, reposades o dramàtiques, són també com joies polides o armes terribles i inesperades. Els cossos humans, en canvi, són propicis a l'amor i a l'abandó; també a la crispació i a la voluptuositat. N'hi ha de flexibles i vius, i n'hi ha de calcinats i escrostonats. Emília Perucho dona a aquesta sèrie de pells l'estructura morfològica adequada, així com la textura i la consistència que li procura amb saviesa el foc. L'estètica resta enrera en l'horaciana epístola als Pisons: «*Humano capiti cervicem pictor equinem...*» Però també Carles Riba hi és present:

«Ja més simple, com t'hi podries
reconèixer? Tu no canvies
dura als somnis com a la mà.»

El mateix esdevé en el cicle, o sèrie, dels felins, cossos aptes a la construcció, a l'allargassament, a la fluïdesa inesperada de la matèria. Romanen aquí, aturats, silenciosos, amb domini absolut de llur naturalesa terrible o manyaga. L'enigma hi aflora com en els somnis ribians.

He vist finalment una cara de pedra gastada pel vent i l'erosió de les aigües. No és molt grossa, però té un aspecte monumental i hieràtic.